

Tarievenbesluit GTS 2022

Ons kenmerk : ACM/UIT/549819
Zaaknummer : ACM/20/043661
Datum : 27 mei 2021

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Achtergrond en systematiek	3
2.1	Achtergrond	3
2.2	Systematiek	4
3	Procedure voor de totstandkoming van dit besluit	4
4	Vaststelling tarieven	5
4.1	Totale inkomsten exclusief correcties	5
4.2	Correcties	6
4.2.1	Algemeen	6
4.2.2	Wettelijk uitgezonderde investeringen	7
4.2.3	Investeringen met betrekking tot de ombouwtaak	8
4.2.4	De afname van de geschatte operationele kosten als gevolg van verwijderde activa	8
4.2.5	Nacalculatie omzetregulering	8
4.2.6	Nacalculatie overboeking- en terugkoopregeling	9
4.2.7	Nacalculatie veilinggelden	9
4.2.8	Nacalculatie inkoopkosten energie	9
4.2.9	Nacalculatie administratieve onbalans	10
4.2.10	Nacalculatie investeringen met afschrijvingstermijn langer dan 10 jaar	10
4.2.11	Incidentele correctie Pernis	10
4.2.12	Overige incidentele correcties	10
4.3	Referentieprijzen	12
4.4	Entry- en exittarieven	13
5	Dictum	15
	Bijlage 1: relevante wettelijke bepalingen	16
	Bijlage 2: Entry- en exittarieven (apart Excelbestand)	
	Bijlage 3: Rekenmodule (apart Excelbestand)	

1 Inleiding

1. Op grond van artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet stelt de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) de tarieven voor de taken als bedoeld in de artikelen 10 en 10a van de Gaswet voor Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS) voor het jaar 2022 vast, te weten:
 - het uitvoeren van gastransport en transportondersteunende diensten (hierna: de transporttaak);
 - het inkopen van netverliezen;
 - het voorzien, beheren en onderhouden van een aansluiting alsook het wijzigen en verwijderen van aansluitingen op verzoek van de aangeslotene (hierna: de aansluitaak);
 - het in evenwicht houden van het landelijke gastransportnet (hierna: de balanceringsaak); en
 - het omzetten van gas naar een hogere of lagere energie-inhoud, dan wel gas in een door de gebruiker gewenste samenstelling brengen (hierna: de kwaliteitsconversieaak).
2. Hierbij merkt de ACM op dat zij geen afzonderlijk tarief vaststelt voor elk van de bovengenoemde wettelijke taken. Dit komt door een wijziging van de Tarievcodes gas in december 2018.¹ In de vergoeding voor de kosten van de uitvoering van deze taken wordt voorzien via de entry- en exittarieven. De ACM zal bij de berekening en vaststelling van de entry- en exittarieven wel de afzonderlijke inkomsten van genoemde taken berekenen, om de inkomsten voor de verschillende taken zoveel mogelijk inzichtelijk te maken.
3. De ACM kijkt in dit besluit op enkele punten af van het tarievenvoorstel van GTS. De ACM neemt de voorgestelde incidentele correctie voor desinvesteringen niet over. Daarnaast is de ACM in dit besluit uitgegaan van een consumentenprijsindex (hierna: CPI) van 1,8%, waar GTS in haar voorstel uitging van 1,7%. Tot slot heeft de ACM de belastingrente als heffingsrente vervangen door de wettelijke rente. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 4.2.1.
4. Dit besluit bestaat uit een toelichting van de achtergrond en systematiek (hoofdstuk 2), een beschrijving van de procedure voor de totstandkoming van dit besluit (hoofdstuk 3), de vaststelling van de tarieven (hoofdstuk 4) en het dictum (hoofdstuk 5). Dit besluit bevat daarnaast drie bijlages. Bijlage 1 betreft de relevante wettelijke bepalingen. In bijlage 2 staan de tarieven die de ACM vaststelt voor het jaar 2022, en bijlage 3 is de rekenmodule. Bijlage 3 wordt gepubliceerd op www.acm.nl. De bijlagen bij dit besluit vormen een integraal onderdeel van dit besluit.

2 Achtergrond en systematiek

2.1 Achtergrond

5. In Nederland wordt gas getransporteerd via gastransportnetten. De netbeheerder voert ten aanzien van het door hem beheerde net wettelijke taken uit. Voor GTS gaat het om de taken zoals neergelegd in de artikelen 10 en 10a van de Gaswet. GTS voert deze taken uit op het landelijke

¹ Zie het besluit van de ACM van 10 december 2018 met kenmerk ACM/UIT/503577.

gastransportnet. Deze netbeheerder heeft een wettelijk monopolie. Om ervoor te zorgen dat de afnemer niet teveel betaalt, reguleert de ACM de tarieven die de netbeheerder in rekening mag brengen. Met dit besluit stelt de ACM de tarieven als bedoeld in artikel 82 van de Gaswet voor GTS voor het jaar 2022 vast.

2.2 Systematiek

6. De tarieven komen als volgt tot stand. Allereerst stelt de ACM de methode van regulering voor GTS vast in een methodebesluit. Met de methode van regulering voor GTS beoogt de ACM de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van de uitvoering van deze taken te bevorderen. De ACM heeft de methode van regulering voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 voor het eerst vastgesteld bij besluit van 1 februari 2021.²
7. Op basis van het methodebesluit worden de x-factor en de begininkomsten vastgesteld in een x-factorbesluit.³ De ACM past de x-factor toe om de totale inkomsten exclusief correcties van de netbeheerder te bepalen. Vervolgens bepaalt de ACM welke correcties hierop moeten worden aangebracht. De som van de totale inkomsten exclusief correcties en de correcties vormt de toegestane inkomsten.
8. De toegestane inkomsten zijn de inkomsten die de netbeheerder met de tarieven mag verdienen. De netbeheerder is verplicht om een voorstel voor de tarieven in te dienen. De ACM toetst dit tarievenvoorstel aan de Gaswet en de Tarieencode gas. De ACM stelt vervolgens de tarieven vast.
9. Voor een uitgebreide toelichting van de systematiek en de samenhang tussen de bovengenoemde besluiten verwijst de ACM naar hoofdstuk 4.2 van het methodebesluit en het codewijzigingsbesluit tot implementatie van de netcode over geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas (hierna: NC-TAR).⁴

3 Procedure voor de totstandkoming van dit besluit

10. Ingevolge NC-TAR moeten de tarieven ruim voor de jaarlijkse veiling van jaarcapaciteitsproducten worden vastgesteld. Om de tarieven tijdig te kunnen vaststellen dient de netbeheerder van het landelijk gastransportnet jaarlijks rond 1 maart een tarievenvoorstel in te dienen bij de ACM.
11. De ACM heeft op 18 januari 2021 een tarievenmodule ten behoeve van het indienen van het tarievenvoorstel aan GTS gestuurd. De tarievenmodule is een Excelbestand waarin de tarieven worden berekend. De ACM heeft GTS verzocht de tarievenmodule in te vullen conform de invulinstructie en de ingevulde gegevens te laten controleren door een externe accountant

² Besluit met kenmerk ACM/UIT/542662.

³ Besluit met kenmerk ACM/UIT/547904

⁴ Besluit met kenmerk ACM/UIT/503577.

conform een auditinstructie. De ACM heeft op 4 februari 2021 GTS de tarievenmodule inclusief de resultaten van het x-factorbesluit gestuurd.

12. Op 1 maart 2021 heeft de ACM het tarievenvoorstel, voorzien van een toelichting en een controleverklaring van een externe accountant, voor het jaar 2022 van GTS ontvangen. De ACM heeft het tarievenvoorstel op 6 maart 2021 gepubliceerd op haar website (www.acm.nl).
13. De ACM heeft op 16 maart 2021 vragen gesteld aan GTS naar aanleiding van haar tarievenvoorstel. Op 1 april 2021 heeft de ACM antwoorden ontvangen op deze vragen.
14. De ACM heeft belanghebbenden in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op het tarievenvoorstel, ten behoeve van de vaststelling van de tarieven. De ACM heeft reacties ontvangen van Vereniging Gasopslag Nederland (VGN), Vereniging LNG Schippers (VLNG), Vereniging voor Energie, Milieu en Water (VEMW), NOGEPA, European Federation of Energy Traders (EFET), Eni S.p.A. en Vereniging Energie Nederland. De ACM reageert per brief op deze reacties. Tevens heeft de ACM de reacties, voor zover deze betrekking hebben op het voorstel en relevant zijn, betrokken in het besluit.
15. Op 30 april 2021 heeft de ACM financiële gegevens van GTS ontvangen, die eveneens zijn voorzien van een controleverklaring van de accountant. De ACM heeft een deel van deze gegevens gebruikt bij de berekening van de tarieven. Hierbij zijn enkele kleine correcties (enkele honderden euro's) gemaakt ten opzichte van het voorstel van GTS.
16. Het tarievenvoorstel voldoet aan de vereisten van wet- en regelgeving.

4 Vaststelling tarieven

17. De vaststelling van de tarieven voor GTS bestaat uit een aantal stappen. De eerste stap betreft de berekening van de totale inkomsten (per taak) exclusief correcties. In stap twee worden de correcties (per taak) berekend. De som van de totale inkomsten exclusief de correcties en de correcties is gelijk aan de toegestane inkomsten. Stap drie betreft de berekening van referentieprijzen en in stap vier worden tot slot de entry- en exittarieven vastgesteld. Deze stappen worden in dit hoofdstuk achtereenvolgens behandeld.

4.1 Totale inkomsten exclusief correcties

18. De totale inkomsten exclusief correcties van GTS voor 2022 zijn het startpunt voor de berekening van de tarieven. In het methodebesluit is de volgende formule opgenomen voor de berekening van de totale inkomsten exclusief de inkomsten als gevolg van correcties die GTS in een kalenderjaar mag verdienen:

$$TI_{2022} = BI_{2021} \cdot (1 + CPI_{2022} - x_{2022-2026})$$

TI_t	Toegestane inkomsten exclusief inkomsten uit tariefcorrecties in het jaar t in prijspeil t ;
BI_{2021}	De begininkomsten in het jaar 2021 in prijspeil 2021;
CPI_t	Het consumentenprijsindexcijfer voor het jaar t , zijnde de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens). Deze wordt berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerde in de tiende maand voorafgaande aan het jaar t , en van deze index, gepubliceerd in de in de tweeëntwintigste maand voorafgaande aan jaar t , zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;
$x_{2022-2026}$	De korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (x-factor) voor de reguleringsperiode 2022-2026, naar beneden afgerond op 2 decimalen;
t	Algemene parameter ter aanduiding van het jaar van de reguleringsperiode 2022 – 2026.

19. De hoogte van de relatieve wijziging van de CPI voor het jaar 2022 bedraagt 1,8%.⁵
20. De x-factor voor de periode 2022-2026 heeft de ACM vastgesteld in het tweede gewijzigde x-factorbesluit 2022-2026. De hoogte van de doelmatigheidskorting bedraagt 3,78%.
21. Gelet op het bovenstaande komt de ACM op de onderstaande totale inkomsten excl. correcties (in EUR, prijspeil 2022): 959.485.384.

4.2 Correcties

4.2.1 Algemeen

22. Voordat de tarieven worden berekend, corrigeert de ACM de totale inkomsten. De som van de totale inkomsten en de correcties is gelijk aan de toegestane inkomsten. De ACM heeft voor de correcties een berekening in de tarievenmodule opgenomen. Voor dit tarievenbesluit betreft het de volgende correcties:

- Wettelijk uitgezonderde investeringen;
- Investeringen met betrekking tot de ombouwtaak;
- De afname van de geschatte operationele kosten als gevolg van verwijderde activa;
- Nacalculatie omzetregulering;
- Nacalculatie overboeking- en terugkoopregeling;
- Nacalculatie veilinggelden;
- Nacalculatie inkoopkosten energie;

⁵ CBS, tabel "consumentenprijzen; prijsindex 2015=100", jaarmutatie CPI 2021 februari.

- Nacalculatie administratieve onbalans;
- Nacalculatie van investeringen met een afschrijftermijn van langer dan 10 jaar;
- Incidentele correcties.

23. Onder de noemer 'incidentele correcties' vat de ACM de overige aanpassingen, die niet in het methodebesluit zijn aangekondigd. In beginsel gebruikt de ACM hiervoor de grondslag genoemd in artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet. Als er sprake is van een andere grondslag voor een incidentele correctie licht de ACM dit toe bij de behandeling van de desbetreffende correctie.

24. In deze paragraaf bespreekt de ACM bovenstaande correcties. Voor zover de ACM aan GTS heeft gevraagd om voor de berekening van deze correcties gegevens in te vullen in de tarievenmodule, beoordeelt de ACM deze gegevens.

25. Als de ACM kosten of opbrengsten uit het jaar t vergoedt in de tarieven van het jaar $t+x$ wordt daarbij ook rekening gehouden met de financieringslasten of -baten die achteraf uit deze vergoeding volgen door toepassing van een heffingsrente. De heffingsrente is een vergoeding van gemiste rente. In voorgaande tarievenbesluiten maakte de ACM gebruik van de belastingrente als heffingsrente. Echter, de belastingrente hanteert standaard een minimum waarde van 4%. De ACM acht dit hoge percentage geen goede weerspiegeling van de financieringslasten. Dit percentage is namelijk duidelijk hoger dan de vermogenskosten die netbeheerders / netgebruikers moeten maken. Bovendien is de belastingrente in 2020 in verband met de corona crisis tijdelijk gelijkgesteld aan 0,01%. Ook deze gelijkstelling acht de ACM geen goede weerspiegeling van de financieringslasten. De ACM acht het onwenselijk dat nacalculaties effectief een verdienmodel dan wel kostenpost worden voor netbeheerders, zonder dat het afhangt van hun prestaties of efficiëntie. De ACM heeft daarom besloten om in het tarievenbesluit de wettelijke rente als heffingsrente te hanteren.⁶ Evenals de belastingrente wordt de wettelijke rente vastgesteld op basis van de ECB rente. Sinds 2015 staat de wettelijke rente op 2%.

4.2.2 Wettelijk uitgezonderde investeringen

26. Wettelijk uitgezonderde investeringen zijn investeringen die vallen onder de noemer van artikel 39e en 54a, derde lid van de Gaswet (hierna gezamenlijk: Wettelijk uitgezonderde investeringen).

27. De inkomsten worden gecorrigeerd met de efficiënte kosten van wettelijk uitgezonderde investeringen. De ACM heeft deze correctie aangekondigd in het gewijzigde Methodebesluit 2017-2021.⁷

Voorstel GTS wettelijk uitgezonderde investeringen

28. GTS heeft in het tarievenvoorstel niet verzocht om vergoeding van kosten van nieuwe dan wel nagekomen kosten van eerdere wettelijk uitgezonderde investeringen.

Bepaling hoogte correctie

⁶ Hierbij doelt de ACM op de wettelijke rente, bedoeld in artikel 119 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

⁷ Het gewijzigde Methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, paragraaf 9.4.1.

29. De ACM voegt in dit besluit de efficiënte kosten van de eerdere wettelijk uitgezonderde investeringen die voor verrekening in aanmerking komen toe aan de totale inkomsten 2022. GTS heeft geen wettelijk uitgezonderde investering voor 2020 opgegeven. De totale inkomsten worden dus als volgt gecorrigeerd voor de wettelijk uitgezonderde investeringen (incl. heffingsrente, in EUR, pp 2022): 0.

4.2.3 Investerings met betrekking tot de ombouwtaak

30. Als gevolg van de wijziging van de gaswet betreffende het beperken van de vraag naar laagcalorisch gas van grote afnemers heeft GTS de taak om de aansluiting van grote afnemers om te bouwen. Dit is een nieuwe taak die nog niet wordt vergoed via de totale inkomsten excl. correcties die worden berekend met de x-factor. Op grond van artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet betreft de ACM daarom de geschatte doelmatige kosten voor deze onderdelen bij het vaststellen van de tarieven.
31. GTS heeft in haar voorstel verzocht om de kosten van één investering te vergoeden. De geschatte doelmatige kosten hiervan bedragen (incl. heffingsrente, in EUR, pp 2022): 119.072.

4.2.4 De afname van de geschatte operationele kosten als gevolg van verwijderde activa

32. De ACM schat de ontwikkeling van de operationele kosten gedurende de reguleringsperiode door het saldo te nemen van de nieuwe investeringen gedurende de reguleringsperiode min de desinvesteringen gedurende de periode. In het methodebesluit 2022-2026 heeft de ACM vastgesteld dat we op dit saldo een parameter van 1% toepassen. De extra operationele kosten als gevolg van nieuwe investeringen heeft de ACM meegenomen in het x-factorbesluit. De vermindering van de operationele kosten als gevolg van desinvesteringen verrekent de ACM in de tarievenbesluiten.⁸ De totale afname van de geschatte operationele kosten wordt als volgt geschat (in EUR, pp 2022): -651.744.

4.2.5 Nacalculatie omzetregulering

33. Zoals aangekondigd in het methodebesluit corrigeert de ACM jaarlijks voor het verschil in inkomsten dat wordt veroorzaakt door een verschil tussen de gerealiseerde omzet van GTS en de vooraf ingeschatte omzet (of toegestane inkomsten).⁹ Met de omzetregulering bepaalt de ACM jaarlijks de hoogte van de na te calculeren omzet.
34. Uit de financiële gegevens die de ACM jaarlijks ontvangt van GTS blijkt dat GTS in 2020 in totaal 909,843,419 euro omzet heeft ontvangen. De totale inkomsten worden derhalve als volgt gecorrigeerd voor omzetregulering (incl. heffingsrente in EUR, pp 2022): -2.514.125.

⁸ Methodebesluit 2022-2026 van 1 februari 2021, randnummer 210 en verder.

⁹ Gewijzigd methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, randnummer 336 en verder.

4.2.6 Nacalculatie overboeking- en terugkoopregeling

35. Zoals aangekondigd in het methodebesluit worden de opbrengsten uit de verkoop van overboekcapaciteit en de kosten die GTS heeft gemaakt voor het terugkopen van capaciteit gesaldeerd en geboekt op de overboek- en terugkooprekening.¹⁰ Het saldo van deze rekening (positief of negatief) wordt verdeeld tussen GTS en de netgebruikers. Dit betekent dat 50% van het saldo wordt verrekend via de tarieven.
36. Uit de financiële gegevens die de ACM jaarlijks ontvangt van GTS blijkt dat deze rekening op 31 december 2020 een negatief saldo kende. De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor deze overboeking- en terugkoopregeling (incl. heffingsrente, in EUR, pp 2022): - 3.840.128.

4.2.7 Nacalculatie veilinggelden

37. Zoals aangekondigd in het methodebesluit zal de ACM rekening houden met de opbrengsten uit een veiling.¹¹ GTS stelt voor om het saldo veilinggelden 2020 aan te wenden om via een correctie de tarieven te verlagen. De ACM stemt hiermee in. De totale inkomsten worden als volgt gecorrigeerd voor opbrengsten uit veilinggelden (incl. heffingsrente, in EUR, pp 2022): -1.510.375.

4.2.8 Nacalculatie inkoopkosten energie

38. Zoals aangekondigd in het methodebesluit corrigeert de ACM de tarieven voor het verschil tussen de geschatte en gerealiseerde noodzakelijke inkoopkosten energie voor de kwaliteitsconversietaak.¹²
39. Op grond van het methodebesluit 2017-2021 dient de ACM in het kader van de jaarlijkse tarievenbesluiten te toetsen of GTS meer inkoopkosten energie voor de kwaliteitsconversietaak heeft gemaakt dan noodzakelijk. Op grond van de door GTS verstrekte informatie kan de ACM op dit moment niet stellen dat GTS meer inkoopkosten energie voor de kwaliteitsconversietaak heeft gemaakt dan noodzakelijk in 2020. Dit betekent dat de ACM de totale inkomsten zal corrigeren voor het verschil tussen de geschatte en gerealiseerde inkoopkosten energie voor de kwaliteitsconversietaak.
40. Uit de financiële gegevens die de ACM jaarlijks ontvangt van GTS is gebleken dat de kosten voor inkoop energie voor het jaar 2020 voor de kwaliteitsconversietaak EUR 36.005.373 hoger zijn uitgevallen dan geschat (excl. heffingsrente). De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor inkoopkosten energie voor de kwaliteitsconversietaak (incl. heffingsrente, in EUR, pp 2022): 37.459.990.

¹⁰ Gewijzigd methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, randnummer 347 en verder.

¹¹ Gewijzigd methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, randnummer 343 en verder.

¹² Gewijzigd methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, randnummer 306 en verder.

4.2.9 Nacalculatie administratieve onbalans

41. Zoals aangekondigd in het methodebesluit corrigeert de ACM de tarieven voor het jaarlijkse saldo van de kosten en opbrengsten door administratieve onbalans die GTS maakt of verkrijgt.¹³ Uit de financiële gegevens die de ACM heeft ontvangen van GTS is gebleken dat het saldo administratieve onbalans negatief is. GTS heeft EUR 7.141.325 aan kosten gemaakt (excl. heffingsrente). De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor de administratieve onbalans (incl. heffingsrente, in EUR, pp 2022): -7.429.835.

4.2.10 Nacalculatie investeringen met afschrijvingstermijn langer dan 10 jaar

42. De ACM schat in het x-factorbesluit investeringen op basis van drie peiljaren. Zoals aangekondigd in het methodebesluit¹⁴ corrigeert de ACM de geschatte kosten van investeringen met een afschrijvingstermijn van langer dan tien jaar achteraf via nacalculaties.

43. De geschatte kosten in 2022 van de *geschatte* investeringen met een afschrijvingstermijn van langer dan 10 jaar in het x-factorbesluit zijn hoger dan de geschatte kosten van de *gerealiseerde* investeringen met een afschrijvingstermijn van langer dan 10 jaar. De totale inkomsten worden daarom als volgt gecorrigeerd voor de kosten van investeringen met een afschrijvingstermijn van langer dan 10 jaar (in EUR, pp 2022): -6.987.581.

4.2.11 Incidentele correctie Pernis

44. Gelet op het tarievenbesluit GTS 2017 corrigeert de ACM ook de totale inkomsten voor 2022 voor reduceerstation Pernis.¹⁵ De investeringsuitgave voor reduceerstation Pernis is tegen een te laag bedrag opgenomen in de GAW voor de berekening van de begininkomsten en x-factoren voor de reguleringperiode 2017-2021. Op grond van artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet gaat de ACM voor het tarievenbesluit 2022 over tot een correctie. De totale inkomsten worden als volgt gecorrigeerd voor de incidentele correctie reduceerstation Pernis (incl. heffingsrente, in EUR, pp 2022): 109.745.

4.2.12 Overige incidentele correcties

45. GTS stelt in haar tarievenvoorstel twee incidentele correcties voor. GTS stelt voor (i) om de kosten van niet wettelijk uitgezonderde investeringen die gedaan zijn ten behoeve van de minimalisering Groningen te vergoeden. Ook heeft GTS een incidentele correctie opgenomen voor (ii) het verwijderen van desinvesteringen uit de GAW.

Incidentele correctie kwaliteitsconversietaak

46. GTS stelt een incidentele correctie voor investeringen ten behoeve van de minimalisering van gaswinning uit het Groningerveld voor, omdat volgens GTS de kwaliteitsconversietaak gedurende

¹³ Gewijzigd methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, randnummer 325 en verder.

¹⁴ Methodebesluit 2022-2026 van 1 februari 2021, randnummer 189 en verder.

¹⁵ Tarievenbesluit GTS 2017 met kenmerk: ACM/DE/2017/203248, randnummer 116 en verder.

de reguleringsperiode 2017-2021 is aangepast. Er is volgens GTS geen rekening gehouden met de kosten voor uitbreiding van de stikstof capaciteit op de stations Wieringermeer en Ommen.

47. Met de wijziging van de Gaswet betreffende het minimaliseren van de gaswinning uit het Groningenveld is verduidelijkt dat de kwaliteitsconversietaak ook tot doel heeft het omzetten van hoogcalorisch gas naar laagcalorisch gas om de winning uit het Groningenveld te minimaliseren.¹⁶ De kosten voor de kwaliteitsconversietaak worden op grond van artikel 82 meegenomen in de tariefregulering. Dit betekent dat kosten voor de uitbreiding van de stikstof capaciteit op de stations Wieringermeer en Ommen in 2020 zijn meegenomen in de regulering. De ACM neemt het voorstel van GTS om deze investering voor de jaren 2020 en 2021 te vergoeden via een incidentele correctie daarom niet over.

Incidentele correctie desinvesteringen GAW

48. GTS stelt verder een incidentele correctie voor om de desinvesteringen in 2020 uit de GAW te verwijderen.
49. Op basis van het "MORGAN" onderzoek¹⁷ neemt de ACM vanaf 2022 enkele maatregelen om rekening te houden met het afnemende gasgebruik. Een van de maatregelen is de desinvesteringen uit de GAW te halen. In het methodebesluit kondigt de ACM aan om dit met ingang van deze reguleringsperiode te doen. Hierbij is de ACM voornemens de hierbij gepaard gaande kosten in de tarieven na te calculeren. Omdat de desinvesteringen plaatsvonden tijdens de reguleringsperiode 2017-2021 en daarmee vóór 2022, neemt de ACM het voorstel van GTS om de desinvesteringen uit de GAW te verwijderen via een incidentele correctie niet over.

Nacalculatie rente in de WACC en ideaalcomplex

50. E-NL, NOGEPA en VGN hebben in hun reactie op het tarievenvoorstel gevraagd om zowel de rente in de WACC als het ideaalcomplex voor de jaren 2017-2021 na te calculeren.
51. De ACM besluit de rente in de WACC over de reguleringsperiode 2017-2021 niet na te calculeren. De ACM acht duidelijkheid, kenbaarheid en transparantie van haar optreden van groot belang. Met het oog daarop worden in de methodebesluiten voornemens tot nacalculatie opgenomen. Uitsluitend in uitzonderlijke gevallen kan de ACM besluiten om ondanks het ontbreken van een in het methodebesluit neergelegd voornemen toch na te calculeren¹⁸. Hiervan kan sprake zijn als bijvoorbeeld achteraf is komen vast te staan dat de methode in het geheel geen rekening hield met bepaalde kosten of de situatie ingrijpend is veranderd. De ACM vindt dat in dit geval van een zodanig uitzonderlijk geval geen sprake is om voornoemde uitgangspunten te doorbreken.
52. De wetgever heeft de ACM opgedragen terughoudend gebruik te maken van de bevoegdheid tot nacalculatie. De ACM gaat dan ook enkel, na een zorgvuldige belangenafweging, bij wijze van

¹⁶ Kamerstukken II 2017/2018, 34957, nr. 3. p. 30.

¹⁷ Methodebesluit 2022-2026 van 1 februari 2021, randnummers 167-169.

¹⁸ Zie gewijzigd methodebesluit 2017-2021 van 24 januari 2019 met kenmerk ACM/UIT/505484, randnummer 277 en verder

uitzondering over tot nacalculatie. In dit geval weegt het belang van rechtszekerheid en evenredigheid om niet over te gaan tot nacalculatie op tegen het belang van de afnemers bij nacalculatie voor een feitelijk lagere rente dan door de ACM geschat. In deze afweging speelt een belangrijke rol dat GTS geen rekening heeft kunnen houden met een nacalculatie van de omvang als verzocht door de afnemers. Hierbij acht de ACM de omstandigheden dat nacalculatie van deze omvang een grote impact zal hebben op de bedrijfsvoering en financierbaarheid van GTS van groot gewicht.

53. De ACM zal ook niet overgaan tot nacalculatie van het ideaalcomplex. De ACM heeft in voorgaande reguleringsperiodes de kapitaalkosten geschat op basis van het ideaalcomplex. Zoals beschreven in het methodebesluit vond de ACM destijds dat een passende schattingsmethode voor de efficiënte kosten van GTS. Dat de ACM voor de reguleringsperiode 2022-2026 de schattingsmethode veranderd heeft, doet niets af aan het feit dat het ideaalcomplex de gekozen schattingsmethode voor de jaren 2017-2021 was. De rechtszekerheid staat daarom in de weg aan het achteraf aanpassen van de schattingsmethode.

4.3 Referentieprijzen

54. De entry- en exittarieven worden afgeleid van de referentieprijzen¹⁹ die van toepassing is op het betreffende entry- of exitpunt.²⁰ In paragraaf 3.2.2 van de Tarievenscode gas is de methodologie voor berekening van de referentieprijzen opgenomen. Toepassing van deze referentieprijsmethodologie leidt tot referentieprijzen voor entrycapaciteit, exitcapaciteit, entrycapaciteit gasopslag en exitcapaciteit gasopslag.
55. De methodologie betreft een zogenaamde 'postzegelmethode'. Dat wil zeggen dat er één referentieprijzen is voor alle entrypunten en één referentieprijzen voor alle exitpunten. De referentieprijzen komt tot stand door het aandeel van de toegestane inkomsten toegewezen aan entrypunten en exitpunten te delen door respectievelijk de voorspelde gecontracteerde capaciteit op entrypunten en exitpunten.
56. In het tarievenvoorstel heeft GTS een schatting voor de voorspelde gecontracteerde capaciteit opgenomen. GTS heeft in het kader van het codewijzigingsbesluit tot implementatie van de NC-TAR de wijze waarop zij de voorspelde gecontracteerde capaciteit berekent aan de ACM toegelicht. Hieruit blijkt dat de schatting van GTS via een aantal stappen tot stand komt. Allereerst bepaalt GTS welke capaciteitsproducten zij per segment reeds heeft verkocht voor het betreffende tariefjaar. Vervolgens schat GTS per marktsegment welke transportcapaciteit zij aanvullend verwacht te verkopen. Zij betreft daarbij marktinformatie en regelgeving, middels contacten met de relevante marktpartijen en op basis van analyses van historisch boekingsgedrag voor verschillende capaciteitsproducten. Incidentele dagboekingen worden hierbij buiten beschouwing gelaten. Daarnaast vertaalt GTS de verwachte verkopen van verschillende capaciteitsproducten naar de voorspelde gecontracteerde capaciteit (één getal). Zij weegt daarbij verschillende

¹⁹ Zoals gedefinieerd in artikel 3, sub 1, van NC-TAR.

²⁰ Zie artikel 3.2.1.2 van de Tarievenscode gas.

capaciteitsproducten op basis van de inkomsten die het capaciteitsproduct genereert. Zij houdt dus rekening met de multiplicatoren en seizoensfactoren voor de verschillende capaciteitsproducten. Tot slot houdt GTS bij de schatting, net als bij de schatting voor 2021, rekening met de verwachte inter-TSO compensatie van BBL Company. Naar verwachting is de ITC voor het jaar 2021 19 miljoen euro. GTS heeft daarom de voorspelde gecontracteerde capaciteit met 2% opgehoogd en naar rato verdeeld over de segmenten. Hierdoor worden de entry- en exittarieven lager en wordt de ontvangen ITC verwerkt in de tarieven. Dit laat onverlet dat de ITC onderdeel wordt van de omzetrnacalculatie in 2024.

57. De ACM is van oordeel dat GTS een robuuste methode hanteert om de voorspelde gecontracteerde capaciteit te schatten die voldoende rekening houdt met het belang om de omzetrnacalculatie zo beperkt mogelijk te houden. De ACM stelt de voorspelde gecontracteerde entrycapaciteit en exitcapaciteit daarom overeenkomstig het voorstel als volgt vast:

Voorspelde gecontracteerde capaciteit	Entry	Exit
Totale capaciteit (in kWh/uur/jaar)	212.333.528	272.666.472
Capaciteit gasopslagen (in kWh/uur/jaar)	108.716.828	35.110.216

58. Voor de berekening van de referentieprijzen worden de toegestane inkomsten van GTS eerst middels een verdeling van 40/60 verdeeld over de entry- en exitpunten. De referentieprijs voor een entrypunt komt vervolgens tot stand door de toegestane inkomsten op entrypunten te delen door de voorspelde gecontracteerde capaciteit op entrypunten. De referentieprijs voor een exitpunt komt tot stand door de toegestane inkomsten op exitpunten te delen door de voorspelde gecontracteerde capaciteit op exitpunten. Deze referentieprijzen moeten daarna nog worden aangepast, omdat er voor entry- en exitpunten die verbonden zijn met gasopslagen een korting van 60% geldt. Het inkomstenverlies als gevolg van deze korting, wordt door de toepassing van een herschalingsfactor verdeeld over alle punten.

59. Na toepassing van de korting voor gasopslagen komt de ACM tot de volgende referentieprijzen: ²¹

Referentieprijz	Entry	Exit
Referentieprijz niet gasopslag (in EUR/kWh/uur/jaar)	2,176	2,541
Referentieprijz gasopslag (in EUR/kWh/uur/jaar)	0,870	1,017

4.4 Entry- en exittarieven

60. De entry- en exittarieven voor de verschillende capaciteitsproducten worden berekend uit de referentieprijzen. Voor interconnectiepunten zijn de vastgestelde entry- en exittarieven de reserveringsprijzen als bedoeld in de NC-TAR. Voor alle overige punten zijn entry- en exittarieven de te betalen tarieven.

²¹ De referentieprijzen in dit randnummer worden voor de leesbaarheid weergegeven met 3 decimalen, maar in de berekening van de entry- en exittarieven gebruikt de ACM onafgeronde referentieprijzen.

61. Bij de berekening van de entry- en exittarieven wordt rekening gehouden met de duur van het capaciteitsproduct en met de van toepassing zijnde multiplicatoren en seizoensfactoren. Voor afschakelbare capaciteitsproducten geldt daarnaast nog een kortingspercentage van 0,03%.²²
62. De multiplicatoren bepalen het prijsverschil tussen een jaarcapaciteitsproduct ten opzichte van een kwartaal-, maand-, dag- of *within-day*-capaciteitsproduct. Een multiplier voor een maandcapaciteitsproduct van 1,5 betekent bijvoorbeeld dat het tarief voor dat capaciteitsproduct 50% hoger is dan 1/12e deel van de prijs voor een jaarcapaciteitsproduct. Voor elk capaciteitsproduct is een aparte multiplier van toepassing. In de Tarieencode gas zijn de volgende multiplicatoren vastgelegd: 1,25 voor kwartaalcapaciteitsproducten, 1,5 voor maandcapaciteitsproducten en 1,75 voor dag- en *within-day*-capaciteitsproducten.²³
63. De seizoensfactoren bepalen het prijsverschil tussen dezelfde capaciteitsproducten in verschillende periodes van het jaar. De toepassing van seizoensfactoren leidt ertoe dat capaciteit in de winter, wanneer de vraag naar gas groter is, duurder is dan capaciteit in de zomer. In de Tarieencode gas zijn seizoensfactoren vastgesteld.²⁴ Deze verschillen per capaciteitsproduct.
64. De ACM stelt de tarieven vast, afgerond op acht decimalen. Volgens de ACM waarborgt dit in voldoende mate de nauwkeurigheid waarmee GTS de capaciteitsproducten afrekent.
65. Bij die afronding kiest de ACM ervoor om de tarieven voor *within-day* producten altijd naar boven af te ronden, om te voorkomen dat een *within-day*-product voor 24 uur goedkoper kan worden dan het dag-vooruit product voor dezelfde periode. In het codewijzigingsbesluit tot implementatie van NC-TAR heeft de ACM ervoor gekozen de multiplier voor dag- en *within-day*-capaciteitsproducten beide op 1,75 vast te stellen. Hiermee is beoogd dat de prijs van beide producten verhoudingsgewijs even hoog is. Indien de ACM geen rekening zou houden met afrondingsverschillen kunnen *within-day*-capaciteitsproducten goedkoper worden. Dit acht de ACM niet in overeenstemming met het algemene uitgangspunt dat de prijs van een product hoger is naarmate de termijn van het capaciteitsproduct korter is.²⁵
66. Het entrytarief voor een jaarcapaciteitsproduct is gelijk aan de referentieprij voor een entrypunt afgerond op 8 decimalen. Dit is weergegeven in bijlage 2.
67. Voor berekening van het exittarief voor het maandcapaciteitsproduct van januari 2022 wordt de referentieprij voor het exitpunt in EUR/kWh/uur/jaar eerst omgezet naar EUR/kWh/uur/maand door het te delen door 365 en te vermenigvuldigen met 31. Vervolgens wordt dat vermenigvuldigd met de multiplier 1,5 en de seizoensfactor 1,785. Deze berekening resulteert in het exittarief voor dit maandcapaciteitsproduct zoals weergegeven in bijlage 2.

²² Artikel 3.2.3.10 van de Tarieencode gas.

²³ Artikel 3.2.3.5 van de Tarieencode gas.

²⁴ Artikelen 3.2.3.6 en 3.2.3.7 van de Tarieencode gas.

²⁵ Zie ook het besluit met kenmerk ACM/UIT/503577, randnummer 80.

68. De berekening van de andere capaciteitsproducten gaat op een vergelijkbare wijze. De ACM verwijst voor de berekening van alle entry- en exittarieven naar de rekenmodule in bijlage 3 bij dit besluit.
69. Voor de dienst Wheeling is in de Tarieencode gas vastgelegd dat dit wordt berekend door op het entry- en exittarief dat een netgebruiker verschuldigd is op het betreffende entry- en exitpunt voor dezelfde capaciteitsproducten een korting van 94% toe te passen. De tarieven voor deze dienst staan weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit.
70. Het tarief voor afschakelbare capaciteit wordt berekend door op de waarde van het tarief voor het dagcapaciteitsproduct een korting van 0,03% toe te passen. Voor de tarieven voor afschakelbare capaciteitsproducten verwijst de ACM naar bijlage 2 bij dit besluit.

5 Dictum

71. Op grond van artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet stelt de Autoriteit Consument en Markt voor Gasunie Transport Services B.V. de tarieven vast als opgenomen in bijlage 2.
72. Dit besluit zal de Autoriteit Consument en Markt bekend maken in de Staatscourant. Voorts zal de Autoriteit Consument en Markt dit besluit publiceren op de website van de Autoriteit Consument en Markt (www.acm.nl). Daarnaast is GTS verplicht om een exemplaar van de voor haar geldende tarieven voor een ieder ter inzage te leggen in al haar vestigingen.
73. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2022.

's-Gravenhage,
Datum:

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

drs. J. de Maa
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Bijlage 1: relevante wettelijke bepalingen

Artikel 82, eerste, derde, vijfde, zesde, zevende en achtste lid, van de Gaswet:

- “1 In afwijking van artikel 80 worden de tarieven ter uitvoering van de taken door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, genoemd in de artikelen 10 en 10a, eerste lid, onderdeel b, c, d en e, alsmede de tarieven voor de transport ondersteunende diensten vastgesteld overeenkomstig dit artikel.*
- 3 De netbeheerder van het landelijk gastransportnet zendt jaarlijks voor 1 september aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de tarieven voor uitvoering van de taken genoemd in de artikelen 1i, 10, 10a en 10b, met inachtneming van:*
- a. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 12f of 12g;*
 - b. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 39e, of 54a, derde lid, voor zover deze kosten doelmatig zijn;*
 - c. de geschatte kosten voor de uitvoering van artikel 1i, voor zover deze kosten doelmatig zijn en niet op grond van artikel 82a in rekening zijn gebracht via een tarief;*
 - d. de geschatte kosten voor de uitvoering van artikel 10b, voor zover deze kosten doelmatig zijn en niet op grond van artikel 82b in rekening zijn gebracht via een tarief.*
- 5 De Autoriteit Consument en Markt stelt jaarlijks de tarieven vast die kunnen verschillen voor de onderscheiden tariefdragers. Bij het vaststellen van de tarieven betreft de Autoriteit Consument en Markt, in afwijking van het tweede en vierde lid, de geschatte kosten voor de uitvoering van wettelijke taken waarmee bij de vaststelling van een besluit als bedoeld in het tweede lid, geen rekening is gehouden, voor zover deze kosten doelmatig zijn.*
- 6 Indien een voorstel niet binnen de termijn, bedoeld in het derde lid, aan de Autoriteit Consument en Markt is gezonden stelt deze de tarieven uit eigen beweging vast met inachtneming van dit artikel.*
- 7 De vastgestelde tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven voor het volgende jaar.*
- 8 Artikel 81c, tweede en vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.”*

Artikel 81c, tweede en vijfde lid, van de Gaswet:

- “2 De Autoriteit Consument en Markt kan de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien de tarieven die golden in het jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t:*
- a. bij rechterlijke uitspraak of met toepassing van de artikel 6:19 of 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht zijn gewijzigd;*
 - b. zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en de Autoriteit Consument en Markt, indien zij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven;*
 - c. zijn vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijk gegevens daarvan afwijken;*
 - d. zijn vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor bepaalde diensten, terwijl netbeheerders die diensten in het jaar t of een gedeelte van jaar t niet hebben geleverd of voor die diensten geen of minder kosten hebben gemaakt.*
- 5 Indien een besluit op grond van artikel 81, eerste lid, of 81a, eerste lid, bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is vernietigd of bij een onherroepelijk besluit op bezwaar is herroepen,*

herberekent de Autoriteit Consument en Markt de tarieven, bedoeld in het eerste lid, met toepassing van de met inachtneming van die uitspraak of dat besluit op bezwaar gecorrigeerde methode onderscheidenlijk gecorrigeerde doelmatigheidskorting, kwaliteitsterm of rekenvolume, en verdisconteert zij de uitkomsten van deze herberekening in de eerstvolgende op grond van het eerste lid vast te stellen tarieven. Daarbij worden deze herberekening en de wijze waarop de uitkomsten daarvan in de tarieven zijn verdisconteerd separaat weergegeven.”